

שלושה בזירה אחת

במרכז ספרה של אבי הנלון עומדת ילדה ממשפחה רגילה, שאינה מצליחה להתקרב לשני אחיה הבוגרים ומוצאת נחמה בעולם הדמיון. זו יצירה נבונה ומשעשעת החושפת את מאבקי הכוח המרים בתוך המרחב הביתי

עופרה רודנר

"זאת כותונת חורפית, ויולט אומרת. 'ילבשת אותה הפוך', לוק אומר. גם האחורה וגם הקדימה שלה הפוכים, ויולט אומרת. 'אז עכשיו זאת כבר בת 6, את צריכה להפסיק להתנהג כמו תינוקת!' למה אתם תמיד קוראים לי תינוקת? אני מתלוננת. 'כי את מדברת עם עצמך', ויולט אומרת. 'יש לך התקפי זעם, לוק אומר. 'זאת משחקת עם מפלצות; ויולט אומרת. מדברת עם עצמי? אין לי מושג על מה הם מדברים. אני אף פעם לא מדברת עם עצמי אני מדברת עם החברה שלי מרי. אף אחד לא יכול לראות אותה, חוץ ממני" (מתוך "דורי פנטזוריי")

!! דורי פנטזוריי הוא הראשון בסדרת ספרוני היומן הנבונים והמשעשעים של אבי הנלון האמריקאית על דורי, ילדה בת 6 המכונה "נוק". עלילתו מתרחשת בבית פרברי נחמד, בתוך משפחה רגילה, אפילו היפר-רגילה לזמננו: אבא שממרה לעבודה, אמא שממלאת משימות ושלושה ילדים בגיל בית הספר היסודי, דורי היא השלישית והקטנה מביניהם, וסיפורה הוא גם סיפורם הקורע לב של המוני ילדים "שלישיים", או הקטנים בין כמה אחים – אלה שהצטרפו באיחור, שחמדי קצת פיגרו מאחור כעל כורחם, והוריהם כבר היו מותשים ושבעי הורות כשנולדו.

נהוג לומר על הילד השלישי ש"הוא מגדל את עצמו", כלומר, הוריו מצפים ממנו להשתלב, בכוחות עצמו, בגזנגל המשפחתי או במבנה המשפחתי האורגני שהתבסס זה מכבר במקרה של דורי, מין ברזונת מכוערת, מדובר באתגר הרואי: אמה היא דמות חצי-אמורפית (רוח הומן היא צועקת משהו מהחדר השני, מלבד ביקור משותף אצל הרופא) וממילא לא את המבט שלה דורי מפשטת, אלא את המבט של אחיה הגדולים, ויולט ולוק, המאשרים בעולמם החף מ"נוק". למרות מא"מצי העל שלה להתקרב, ויולט ולוק מתעלמים ממנה, לועגים לה ומתייחסים אליה כמו אל יצור או מפלצת קטנה ורתת אסון. מרבית היחסים שלהם הרמטית, כמעט זוגית, כמובן התמים והילדותי של המלה (הם אוהבים לשחק באבא ואמא), ואין להם מקום לעוד אחות קטנה. דורי הבודדה ממציאה לעצמה המוני חברים דמיוניים אבל נראה כי בשלב זה של חייה, עולם הדמיון, שהנפך ליותר ויותר תובעני, כבר אינו מספיק. המקלט שמצאה בו מתברר כשברירי וכאוטי, ובהמשך היא תצטרך לוותר על שלמותו כדי לזכות במקום משלה במציאות.

איור של אבי הנלון מתוך הספר. איורים ספונטניים, אינטימיים ומלאי ניצוצות קטנים ומבריקים

דורי פנטזוריי

אבי הנלון

תירגמו מאנגלית: שהם סמיט ואמנון כץ. הוצאת כנרת, זמורה ביתן, דביר. 153 עמודים, 78 שקלים

מיקרוקוסמוס, ראשוני ופרימיטיבי, של חברת ילדים – עם פוליטיקות פנימיות, כריתות, מעמדות, ולעתים גם רוב ומיעוט (שהוא ה"צלע השלישית" האומללה). זה מה שהנלון חושפת בדרכה הקומית-נטורליסטית: כמו בעולם הקר שבחוץ, גם בתוך המשפחה מתנהל מאבק מר על התקבלות והערכה; וכמו במאורת ואכזים, גם בתוך הבית הפרברי ההגון והנחמד יש מאבק הישרדות קשות, בעיקר לאחים הקטנים שבחבורה.

הספר, שתורגם מצוין על ידי שהם סמיט ואמנון כץ, צנוע מאוד בימרותו, אבל יש לו התכונות של להיט ממכר. כמו שאר הסיפורים בסדרה, הוא זכה בפרסים ותורגם לעשרות שפות. הנלון, תושבת ברוקלין ומורה במקצועה (שעל פי עדותה קיבלה השראה מתלמידיה הצעירים), היא יוצרת מיוחדת במינה. הטקסטים האיוריים שלה ספונטיים ואינטימיים, מצחיקים ומלאי ניצוצות

סוגה: ילדים

קהל יעד: בני 5-7

נוסף: לצד "קפטן זוחלונים" של דאב פיליקו ו"יוננו של חנוך" של ג'ף קני לסיכום: ספר ראשון בסדרה מבטיחה שנישורה להפוך להיט נומר

קטנים ומבריקים מהדמיון. בין הניצוצות האלה אפשר למצוא את חברתה הדמיונית הקרובה של דורי, מרי המפלצת הקטנה, שהיא מעין אידי שובב ונאמן; או את מר נגי, שהוא גמד-פיה ג'נדרקוויה המכנה את עצמו "מרי הפיה הסנדקית שלך": "אתה בטוח? אני שואלת. 'אתה לא נראה כמו פיה סנדקית'. 'לגמרי בטוח למדי', הוא אומר... 'אני צריך ללכת הביתה. אשתי מחכה לי לא רוחות ערב... את יכולה להתקשר אלי מכל כננה'."

דורי וזכה לבסוף בהכרה משני אחיה הגדולים, אבל ניצחונה בקרב הזה אירוני ומריח כמו מים מעל האסלה ומסתכלים על הכדור השקוע במים. 'מה נעשה? ויולט נשמעת לתוצאה. 'את חושבת שנקבל עונש?' לוק שואל. 'צבטרך להוציא אותך, ויולט אומרת... ואו שניהם מסתכלת. בכיים ורואים אותי עומדת מאחוריהם, מסתכלת. מתייכת. 'נוק תוציא אותך, נוק, נוק?' ויולט אומר רת. בלי לחשוב פנימית, אני מפשילה את שרולו כותונת הלילה שלי ותוקעת את היד שלי עמוק בתחתית האסלה. ויולט ולוק מכסים את העיניים ומשמיעים קולות של הקאה. 'הנה הוא! אני אומר רת ומושיטה להם את הכדור הידיים שלי נוטפות מים של בית שימוש... 'תודה, נוק, ויולט אומרת. 'הצלת את הכדור'. אני כל כך שמחה. אני וורדת מאשר'!"

שלושה בזירה אחת

במרכז ספרה של אבי הנלון עומדת ילדה ממשפחה רגילה, שאינה מצליחה להתקרב לשני אחיה הבוגרים ומוצאת נחמה בעולם הדמיון. זו יצירה נבונה ומשעשעת החושפת את מאבקי הכוח המרים בתוך המרחב הביתי

עופרה רודנר

"זאת כותונת חורפית, ויולט אומרת. ילבשת אותה הפוך", לוק אומר. גם האחורה וגם הקדימה שלה הפוכים, ויולט אומרת. 'או עכשיו זאת כבר כתינוקת! למה אתם תמיד קוראים לי תינוקת?' אני מתלוננת. 'כי את מדברת עם עצמך', ויולט אומרת. 'יש לך עם מפלצות, ויולט אומרת. מדברת עם עצמי? אין לי מושג על מה הם מדברים. אני אף פעם לא מדברת עם עצמי. אני מדברת עם החברה שלי מרי. אף אחד לא יכול לראות אותה, חוץ ממני" (מתוך "דורי פנטזורים")

דורי פנטזורים הוא הראשון בסדרת ספרוני היומן הנכונים והמשעשעים של אבי הנלון האמריקאית על דורי, ילדה בת 6 המכונה "נוק". עלילתו מתרחשת בבית פרברי נחמד, בתוך משפחה רגילה, אפילו היפר-רגילה לזמננו: אבא שממנה לעבודה, אמא שמלאת משימות ושלושה ילדים בגיל בית הספר היסודי, דורי היא השלישית והקטנה מביניהם, וסיפורה הוא גם סיפורם הקורע לב של המוני ילדים "שלישיים", או הקטנים בין כמה אחים — אלה שהצטרפו באיחור, שחמיו קצת פיגרו מאחור בעל כורחם, והוריהם כבר היו מותשים ושבעי הורות כשנולדו.

נהוג לומר על הילד השלישי שהוא מגדל את עצמו, כלומר, הוריו מצפים ממנו להשתלב, בכוחות עצמו, בגונגל המשפחתי או במכנה המשפחתי האורגני שהתבסס זה מכבר. במקרה של דורי, מין ברזונות מכווערת, מדובר באתגר הרואי: אמה היא דמות הצי-אמורפית (רוב הזמן היא צועקת משהו מהחדר השני, מלבד ביקור שלה אצל הרופא) וממילא לא את המבט שלה דורי מותפת, אלא את המבט של אחיה הגדולים, ויולט ולוק, המאשרים כעולמם החף מ"נוק". למרות מאמצי העל שלה להתקרב, ויולט ולוק מתעלמים ממנה, לועגים לה ומתייחסים אליה כמו אל יצור או מפלצת קטנה והרת אטון. מערכת היחסים שלהם הרמטית, כמעט זוגית, כמוכנ התמים והילדותי של המלה (הם אוהבים לשחק באבא ואמא), ואין להם מקום לעוד אחות קטנה. דורי הכדורה ממציאה לעצמה המוני חברים דמיוניים אבל נראה כי בשלב זה של חייה, עולם הדמיון שנהפך ליותר ויותר תובעני כבר אינו מספיק. המקלט שמצאה בו מתברר כשכירי וכאוטו, ובחמשך היא תצטרך לוותר על שלמותו כדי לזכות במקום משלה במציאות.

איור של אבי הנלון מתוך הספר. איורים ספונטניים, אינטימיים ומלאי ניצוצות קטנים ומבריקים

דורי פנטזורים אבי הנלון

תרגמו מאנגלית: שהם סמי ואמנון כץ. הוצאת כנרת, ומורה ביתן, דביר, 153 עמודים, 78 שקלים

מיקהוקוסמוס, ראשוני ופרימיטיבי, של חברת ילדים — עם פוליטיקות פנימיות, כריתות, מעמדות, ולעיתים גם רוב ומיעוט (שהוא ה"צלע השלישית" האומללה). זה מה שהנלון חושפת בדרכה הקומית נטורליסטית: כמו בעולם הקר שבחוק, גם בתוך המשפחה מתנהל מאבק מר על התקבלות והערכה; וכמו במאורת זאבים, גם בתוך הבית הפרברי ההגון והנחמד יש מאבק הישרדות קשות, בעיקר לאחים הקטנים שבחבורה.

הספר, שתורגם מצוין על ידי שהם סמי ואמנון כץ, צנוע מאוד כיומנותו, אבל יש לו התכונות של להיט ממכה. כמו שאר הסיפורים בסדרה, הוא זכה בפרסים ותורגם לעשרות שפות. הנלון, תושבת ברוקלין ומורה במקצועה (שעל פי עדותה קיבלה השראה מתלמידיה הצעירים), היא יוצרת מיוחדת במינה. הטקסטים והאיורים שלה ספונטיים ואינטימיים, מצחיקים ומלאי ניצוצות

סוגה: ילדים

קהל יעד: בני 5-7

מזיף: לצד "קפטן תחחונים" של דאק פילקי ו"יונונו של חנון" של גף קיני לסיכום: ספר ראשון בסדרה מבטיחה שנישואיה להפוך ללהיט נמכר

קטנים ומבריקים מהדמיון. בין הניצוצות האלה אפשר למצוא את חברתה הדמיונית הקרובה של דורי, מרי המפלצת הקטנה, שהיא מעין איד שובב ונאמן; או את מר נגל, שהוא גמד-פיה גינדוקויה המכנה את עצמו "הפיה הסנדקית שלך": "אתה בטוח? אני שואלת. 'אתה לא נראה כמו פיה סנדקית'. 'לגמרי בטוח למדי', הוא אומר... 'אני צריך ללכת הביתה. אשתי מחכה לי לא רוחת ערב... את יכולה להתקשר אלי מכל בנה'".

דורי זוכה לכסוף בהכרה משני אחיה הגדולים, אבל ניצחונה כקרב הזה אירוני ומריח כמו מים של אסלה: 'ויולט ולוק עומדים מעל האסלה ומסתכלים על הכדור השקוע במים. 'מה נעשה? ויולט נשמעת לחוצה. 'את חושבת שנקבל עונש?' לוק שואל. 'צ'טרך להוציא אותך, ויולט אומרת... ואו שניהם מסתובבים ורואים אותי עומדת מאחוריהם, מסתכלת מחייכת. 'נוק תוציא אותך, נכה, נוק?' ויולט אומר. 'כלי לחשוב פעמיים, אני מפשילה את שרול כותונת הלילה שלי ותוקעת את היד שלי עמוק בתחתית האסלה. ויולט ולוק מכסים את העיניים ומשמיעים קולות של הקאה. 'הנה הוא! אני אומר רת ומשיטה להם את הכדור. הידיים שלי נוטפות מים של בית שימוש... 'תודה, נוק', ויולט אומרת. 'יצלת את הכדור'. אני כל כך שמחה. אני וורחת מאושר!' ■